

**Республикалық терминология комиссиясының
2024 жылғы 4-отырысында бекітілген терминдер**

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі бекітуге ұсынған терминдер		
1	аварийные частоты	авариялық жиілік
2	автоматическое зажигание	автоматтық оталдыру
3	автоокисление	автототығу
4	активный газ	белсенді газ
5	автоматическое зажигание	автоматтық оталдыру
6	аэрация водоема	суайдыны аэрациясы
7	аэрация потока	ағын аэрациясы
8	боевая одежда пожарного	өрт сөндірушінің жауынгерлік киімі
9	вакцинация	ваксиналау
10	ватно-марлевая повязка	мақта-дәке таңғыш
11	ведомственный секретный архив	ведомстволық құпия мұрағат
12	ветромер	желөлшеуіш
13	вещество радиоактивное	радиоактив заттек
14	взрывная травма	жарылыс жарақаты
15	взрывные работы	жарылыс жұмыстары
1	взрывные устройства	жарылыс құрылғылары

1 7 .	взрывобезопасность	жарылыс қауіпсіздігі
1 8 .	взрывоопасная смесь	жарылыс қауіпі бар қоспа
1 9 .	взрывопожарное вещество	жарылу-өртену қауіпі бар заттек
2 0 .	виды безопасности	қауіпсіздік түрлері
2 1 .	виды ядерных взрывов	ядролық жарылыс түрлері
2 2 .	влага подземная	жерасты ылғалы
2 3 .	влагозапас бассейна	алаптың ылғал қоры
2 4 .	влажомер электрический	электр ылғалөлшеуіш
2 5 .	влажомер электронный	электрондық ылғалөлшеуіш
2 6 .	влагообеспеченность	ылғалмен қамтамасыз ету
2 7 .	влагообмен	ылғалалмасу
2 8 .	внешнее облучение	сыртқы сәулелену
2 9 .	внешний воздействующий фактор	сыртқы әсер етуші фактор
3	внутреннее облучение	ішкі сәулелену

3 1 .	вода дренажная	дренаж суы
3 2 .	вода иловая	шөгінді су
3 3 .	водовод	сужеткізгі
3 4 .	водозабор бесплотинный	бөгетсіз бастоған
3 5 .	водозабор ковшовый	шөміштік бастоған
3 6 .	водозабор лучевой	сәулелік бастоған
3 7 .	водозабор передвижной	жылжымалы бастоған
3 8 .	водозабор плавучий	қалқымалы бастоған
3 9 .	водозаборные сооружения	бастоған құрылысжайы
4 0 .	водолазная техника	сүңгуірлік техника
4 1 .	водолазный шланг	сүңгуірлік шлангы
4 2 .	водолазный шлем	сүңгуір шлемі
4 3 .	водомер	суөлшеуіш
4	водомер крыльчатый	қанатты суөлшеуіш

4 5 .	водомер многоструйный	көпағынды суөлшеуіш
4 6 .	водомер турбинный	турбиналы суөлшеуіш
4 7 .	водонапорная башня	арынды су мұнарасы
4 8 .	водонасыщение горных пород	тау жыныстарының сумен қанығуы
4 9 .	водопровод пожарный кольцевой	өрт сөндіру айналмалы су құбыры
5 0 .	водопровод пожарный тупиковый	өрт сөндіру тұйық су құбыры
5 1 .	водораспылитель	субүріккіш
5 2 .	водоспуск	суағызғы
5 3 .	водосбор	сужығы
5 4 .	водосброс	суқашыртқы
5 5 .	водосбросный тракт	суқашыртқы жолы
5 6 .	возгорание повторное	қайталама тұтану
5 7 .	воздухоохладитель	ауа салқындатқыш
5	воздушная атака	әуе шабуылы

5 9 .	воздушный ядерный взрыв	әуедегі ядролық жарылыс
6 0 .	вспышка паров бензина	бензин буының тұтануы
6 1 .	вулканическое землетрясение	жанартаулық жер сілкінісі
6 2 .	выброс	шығарынды
6 3 .	выброс ядовитых веществ	улы заттектер шығарындысы
6 4 .	выбросы руды	кен шығарындылары
6 5 .	выбросы угля	көмір шығарындылары
6 6 .	выкачивание воды из скважин	ұңғымадан су тарту
6 7 .	выключатель пожарной системы	өрт сөндіру жүйесінің ажыратқышы
6 8 .	высота водосливной стенки	суағар қабырғасының биіктігі
6 9 .	выхлоп газа	газ шығындысы
7 0 .	газовая атака	газды шабуыл
7 1 .	газовая скважина	газ ұңғымасы
7	газовое хозяйство	газ шаруашылығы

7 3 .	газоиспользующие установки	газ пайдалану қондырғылары
7 4 .	газообразные выбросы	газ тәрізді шығарындылар
7 5 .	газоопасные работы	газ қаупі бар жұмыстар
7 6 .	газоопределитель	газ анықтауыш
7 7 .	газоочистные системы	газ тазарту жүйелері
7 8 .	газопровод	газ құбыры
7 9 .	газоспасательная часть	газдан құтқару бөлімі
8 0 .	гарнизон пожарной охраны	өрттен қорғау гарнизоны
8 1 .	гексоген	гексоген
8 2 .	герметизация устья скважины	ұңғыма сағасын герметиктеу
8 3 .	гигиенический норматив	гигиеналық норматив
8 4 .	гидрологическая станция	гидрологиялық станса
8 5 .	гидрологические наблюдения	гидрологиялық қадағалау
8 .	гидрологический пост	гидрологиялық бекет

8 7 .	гидрологический прогноз	гидрологиялық болжам
8 8 .	гипоцентр землетрясения	жер сілкінісі гипосентрі
8 9 .	глинистый раствор	сазбалшық ерітінді
9 0 .	дорожный каток	жолаунақ
9 1 .	емкость для воды	суға арналған ыдыс
9 2 .	емкость для пенообразователя	көбіктендіргішке арналған ыдыс
9 3 .	железо балочное	арқалық темір
9 4 .	железо болтовое	бұран темір
9 5 .	железо оцинкованное	мырышталған темір
9 6 .	железобетонное сооружение	темірбетон құрылысжай
9 7 .	жертвы войны	соғыс құрбандары
9 8 .	завал	үйінді
9 9 .	завод нефтеперерабатывающий	мұнай өңдеу зауыты
1	заглушка	бітеуіш

1 0 1 .	загрязняющее вещество	ластағыш заттек
1 0 2 .	загрязнение тепловое (термальное)	жылумен (термалды) ластану
1 0 3 .	загрязнение шумовое	шуылмен ластану
1 0 4 .	зажигательное оружие	тұтандырғыш қару
1 0 5 .	зажигательные вещества	тұтандырғыш заттектер
1 0 6 .	запал	тұтандырғы
1 0 7 .	задымление	түтіндеу
1 0 8 .	задымление контролируемое	бақыланатын түтіндеу
1 0 9 .	законы и обычаи войны	соғыс заңдары мен жөн-жосықтары
1 1 0 .	замер сопротивления изоляции	оқшаулау кедергісін өлшеу

1 1 1 .	замкнутое пространство	тұйық кеңістік
1 1 2 .	зарин	зарин
1 1 3 .	засечка ядерных взрывов	ядролық жарылыстарды белгілеу
1 1 4 .	землетрясение	жер сілкінісі
1 1 5 .	извещатель пожарный дымовой	өрт-түтін хабарлағыш
1 1 6 .	имитация огня	атысты имитациялау
1 1 7 .	иприт (горчичный газ)	иприт (қыша газы)
1 1 8 .	кислородный индекс	оттегі индексі
1 1 9 .	колеблющаяся пластина	тербелмелі пластина
1 2 0 .	курс стрельбы	оқ ату курсы
1	лафетный ствол	лафетті оқпан

1 2 2 .	магнитуда землетрясения	жер сілкінісінің магнитудасы
1 2 3 .	мешкотара	қап
1 2 4 .	мотобуры	мотобұрғы
1 2 5 .	нагон воды	судың желмен айдалуы
1 2 6 .	наработка котлоагрегатов	қазандық агрегаттарының атқарымы
1 2 7 .	насадок пенный	көбік саптамасы
1 2 8 .	насос водокольцевой	айналмалы сусорғы
1 2 9 .	огневая задача	атыс міндеті
1 3 0 .	опасное химическое явление	қауіпті химиялық құбылыс
1 3 1 .	очаг землетрясения	жер сілкінісінің ошағы

1 3 2 .	падеж скота	мал шығыны
1 3 3 .	промышленная безопасность	өнеркәсіптік қауіпсіздік
1 3 4 .	прямое воздействие на природу	табиғатқа тікелей әсер ету
1 3 5 .	пряжка ремня	белдік тоғасы
1 3 6 .	разрушительное землетрясение	жойқын жер сілкінісі
1 3 7 .	ранцевая система пожаротушения	аспалы өрт сөндіру жүйесі
1 3 8 .	сброс	төгінді
1 3 9 .	сигнал	сигнал
1 4 0 .	сигнализация	сигналдау
1 4 1 .	сирена	сирена
1	скалодром	жарайлақ

1 4 3 .	система пожарной сигнализации	өрт сигналдауы жүйесі
1 4 4 .	система оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре	өрт кезінде адамдарды құлақтандыру және эвакуациялауды басқару жүйесі
1 4 5 .	снегопокрытие	қар жамылғысы
1 4 6 .	тара	тара
1 4 7 .	тревожная сигнализация	дабылдық сигналдау
1 4 8 .	тропа	соқпақ
1 4 9 .	ударная волна ядерного взрыва	ядролық жарылыстың соққы толқыны
1 5 0 .	усиление ветра	желдің күшеюі
1 5 1 .	фильтровальная станция	сүзгілеу стансасы
1 5 2 .	фильтровентиляционная камера	сүзгілеу-желдету камерасы

1 5 3 .	фильтровентиляционная установка	сүзгілеу-желдету қондырғысы
1 5 4 .	фильтрующий противогаз	сүзгілеуші газтұмша
1 5 5 .	химический взрыв	химиялық жарылыс
1 5 6 .	хирургический подвижной госпиталь	хирургиялық жылжымалы госпиталь
1 5 7 .	хлопушка	шартылдақ
1 5 8 .	хлорирование воды	суды хлорлау
1 5 9 .	шкала бофорта	бофорт шкаласы
1 6 0 .	щит	қалқан
1 6 1 .	экологический надзор	экологиялық қадағалау
1 6 2 .	экстренная медицинская помощь	шұғыл медициналық көмек
1	экстренное реагирование	шұғыл ден қою

1 6 4 .	электромагнитное поражение	электрмагниттік зақымдану
1 6 5 .	электрохимическая дезактивация	электрхимиялық активсіздендіру
1 6 6 .	эпицентр взрыва	жарылыс эписентрі
1 6 7 .	эпицентр землетресения	жер сілкінісі эписентрі
1 6 8 .	ядерная энергетическая установка	ядролық энергетикалық қондырғы
1 6 9 .	ящик для рукавов	жеңкұбыр жәшігі
1 7 0 .	цепь аварийной сигнализации	авариялық сигналдау тізбегі
Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі бекітуге ұсынған терминдер		
1 7 1 .	авансированный капитал	аванс капитал
1 7 2 .	всеобъемлющий контроль	бәрін қамтитын бақылау
1 7	гидронимы	гидронимдер

1 7 4 .	деконцентрация полномочий	өкілеттіліктерді бөлу
1 7 5 .	диаспора	диаспора
1 7 6 .	доходные квинтильные группы	кірісі бойынша квинтил топтар
1 7 7 .	загрязнение среды	ортаның ластануы
1 7 8 .	индекс общестранового прогресса	жалпыелдік прогресс индексі
1 7 9 .	индекс социального прогресса	әлеуметтік прогресс индексі
1 8 0 .	инициалы	инициалдар
1 8 1 .	лиазон-офицер	лиейзон-офицер
1 8 2 .	метод акселерации	акселерация әдісі
1 8 3 .	недостоверная оценка	дәйексіз бағалау

1 8 4 .	несравнимая продукция	салыстыруға келмейтін өнім
1 8 5 .	остродефицитная модель экономики	аса тапшы экономика моделі -
1 8 6 .	офтейк-контракт	офтейк-келісімшарт
1 8 7 .	работать на щепе	жаңқамен жұмыс істеу
1 8 8 .	сверхдоходы	үстеме кірістер
1 8 9 .	сделка товарного свопа	тауарлық суоп мәмілесі
1 9 0 .	сенситивные данные	сенситив деректер
1 9 1 .	срок службы изделия	бұйымның жарамдылық мерзімі
1 9 2 .	субсидиарное участие государства	мемлекеттің субсидиялық қатысуы
1 9 3 .	тизер видеороликов	видеотизер
1	товары двойного назначения	қосмақсатты тауарлар

1 9 5 .	упрощение	оңайлату
1 9 6 .	условия «приземления» проектов	жобаларды «орналастыру» шарты
1 9 7 .	Ф.И.О.	Т.А.Ә.
1 9 8 .	экономический бум	экономикалық дүмпу
1 9 9 .	цели устойчивого развития	орнықты даму мақсаттары